

Participácia mládeže z vidieka na tvorbe politík v celej Európe

Co-funded by
the European Union

Rural
Youth
Forward

Financované z Európskej únie. Vyjadrené názory sú názormi autora a nemusia reflektovať názory Európskej únie. Európska únia nenesie za ne zodpovednosť.

ČO nájdeš vo vnútri?

- Jasné definície kľúčových pojmov, ako sú „mládež vo vidieckych oblastiach“ a „participácia mládeže“, a prečo sú pre vás dôležité.
- Prehľad európskych politík zameraných na podporu mládeže vo vidieckych oblastiach a ich vplyv na vás na miestnej úrovni.
- Pohľad na to, ako sa mladí ľudia v celej Európe v súčasnosti zapájajú do rozhodovacieho procesu, a hlavné prekážky, s ktorými sa stretávajú.
- Inšpirujúce príklady toho, čo funguje – od programu European Youth Village po komunitu LEADER a Rural Youth Parliament.
- Nové trendy a príležitosti, ako napríklad digitálny aktivizmus a hnutia zdola, ktoré vám môžu pomôcť prekonať tradičné prekážky.
- Analýza špecializovaných mládežníckych organizácií a štruktúr – zosilňujú hlas vidieckeho obyvateľstva?
- Praktické odporúčania pre rozhodovateľov, mládežnícke organizácie, miestne samosprávy a európske inštitúcie, aby skutočne podporili vašu účasť.

Prečo táto publikácia?

Chceli sme lepšie pochopiť, ako sa mládež vo vidieckych oblastiach v celej Európe zapája do života svojich komunít, aké prekážky čelí a ako ich prekonáva. Na tento účel sme sa nespoliehali len na existujúce výskumy, ale priamo sme hovorili s mladými ľuďmi z rôznych európskych krajín. V rámci týchto rozhovorov nám mladí ľudia porozprávali o svojich osobných skúsenostiach, výzvach a nádejach, čím nám poskytli jasnejší obraz o súčasnej participácii mládeže vo vidieckych oblastiach.

Vedeli ste, že takmer tretina obyvateľov Európy žije vo vidieckych oblastiach? Napriek tomu však mládež z vidieka často zostáva neviditeľná, keď sa prijímajú rozhodnutia o ich komunitách a budúcnosti.

Mladí ľudia z vidieka v celej Európe sa čoraz viac sťahujú do miest, pričom tí, ktorí zostávajú, čelia jedinečným výzvam, ako je obmedzený prístup k pracovným miestam, menej príležitostí a pocit, že rozhodujúci činitelia ich nepočúvajú v porovnaní s ich rovesníkmi z miest.

Táto publikácia sa podrobne zaoberá tým, ako to skutočne vyzerá, keď sa mladí ľudia vo vidieckych oblastiach zúčastňujú na rozhodovaní, či už ide o zasadnutia obecnej rady alebo dokonca ovplyvňovanie európskej politiky. Európskym inštitúciám sa nedávno konečne podarilo uznať, že hlas vidieckej mládeže má veľký význam. Napríklad stratégia EÚ pre mládež teraz výslovne uprednostňuje vidiecku mládež, čo predstavuje významný krok vpred. Podobne Rada Európy nedávno prijala odporúčania zamerané konkrétne na posilnenie postavenia mladých ľudí vo vidieckych komunitách. Stále však záleží na tom, ako sa tieto myšlienky realizujú na miestnej úrovni – na vašich radniciach, v komunitných skupinách, mládežníckych radách alebo dokonca prostredníctvom protestov a aktivizmu.

Mladí ľudia v dedinách a malých mestách môžu zohrávať obrovskú úlohu pri budovaní mostov medzi rozdelenými komunitami a väčšími inštitúciami, najmä v čase, keď demokracia čelí v celej Európe náročným výzvam. Váš hlas, zakorenený vo vašej miestnej realite, ale globálne prepojený, môže skutočne formovať budúcnosť.

Táto publikácia spája hlasy, výzvy, riešenia a nádeje vidieckej mládeže, ako ste vy. Zdôraznením skutočných skúseností spolu s praktickými riešeniami dúfame, že podporíme zmysluplnejšie, inkluzívnejšie a mládežou vedené riadenie vo všetkých kútoch vidieckej Európy.

Kto je vidiecka mládež?

Vidiecka mládež sú mladí ľudia žijúci mimo veľkých miest – v dedinách, malých mestách či odľahlých oblastiach. Tieto regióny často závisia od poľnohospodárstva, lesníctva alebo rybolovu a čelia problémom, ako je obmedzený prístup k službám. Definície sa líšia podľa krajín, no vidiecke oblasti majú spravidla menej obyvateľov a sú ďalej od mestských centier.

Čo je participácia mladých?

Participácia mládeže znamená, že mladí ľudia aktívne formujú svoje komunity a budúcnosť. To zahŕňa:

- **Formálne:** volby, vstup do politických strán, kandidatúra na verejnú funkciu
- **Štruktúrované:** mládežnícke rady, poradné výbory
- **Neformálne:** dobrovoľníctvo, aktivizmus, online kampane

Prečo na tom záleží?

Mládežnícka participácia je nevyhnutná pre živé demokracie – najmä vo vidieckych oblastiach. Keď sa mladí zapájajú, pomáhajú vytvárať funkčné riešenia: nové autobusové linky, priestory pre mládež či miestne iniciatívy. Ak sa ich hlasy prehládajú, zhoršujú sa problémy ako úbytok obyvateľstva a nerovnosť. Vidiecka mládež často čelí väčším rizikám – chudobe, vylúčeniu, menším príležitostiam – a napriek tomu jej názory v rozhodovaní často chýbajú.

Širší pohľad

Mladí ľudia vo vidieckych oblastiach sú kľúčom k riešeniu hlavných výziev Európy – opatrení v oblasti klímy, udržateľného poľnohospodárstva a regionálneho rastu. Posilňovanie ich postavenia nie je len spravodlivé – je to kľúčové pre budúcnosť Európy.

Čo robí Európa pre vidiecku mládež?

Kľúčové politiky a programy, ktoré podporujú participáciu mládeže vo vidieckych oblastiach

EU Youth Strategy 2019–2027

Zahŕňa cieľ 6 pre mládež: Podpora rozvoja mládeže vo vidieckych oblastiach, ktorého cieľom je zlepšiť vidiecku infraštruktúru, prístup k zamestnaniu, vzdelávanie a zapojenie mládeže do rozhodovacieho procesu.

Long-Term Vision for Rural Areas

2040

Podporuje mládež, aby „zostala, vrátila sa a prosperovala“ vo vidieckych regiónoch, a to prostredníctvom nástrojov, ako je Pakt pre vidiek a národné zhromaždenia mládeže.

EU Council Conclusions

2020

Vlády EÚ sa zaviazali znižovať nerovnosti medzi vidiekom a mestami, zlepšovať služby a podporovať mládež vo vidieckych oblastiach v oblastiach ako občianstvo, podnikanie a dobrovoľníctvo.

Council of Europe

2025

Prijala svoju vôbec prvú politiku pre mládež vo vidieckych oblastiach, v ktorej uznala jej úlohu pri obrane demokracie a podporila národné opatrenia.

Zabezpečte, aby sa mládež z vidieka mohla zapojiť do medzinárodných výmenných pobytov, dobrovoľníckych aktivít a školení, čím si buduje sebedovetie a zručnosti

Erasmus+ and European Solidarity Corps

Other Initiatives:

- **Predsedníctva EÚ** zdôraznili otázky týkajúce sa mládeže vo vidieckych oblastiach, ako je duševné zdravie a vzdelávanie.
- **Spoločná poľnohospodárska politika** podporuje mladých vidieckych podnikateľov.
- **Európsky Vidiecky Mládežnícky Parlament** dáva mládeži vo vidieckych oblastiach hlas.
- **Záruky pre mládež** pomáhajú mladým ľuďom z vidieka získať prístup k pracovným miestam.
- **Digitálna dekáda** si kladie za cieľ dosiahnuť do roku 2025 úplné pokrytie internetu vo vidieckych oblastiach.

**Politiky už existujú ,
ale miestne
opatrenia sú tým, čo
skutočne robí
rozdiel.**

Participácia Vidieckej Mládeže Dnes

Čo sa skutočne deje?

Mladí ľudia z vidieka v celej Európe sa zapájajú rôznymi spôsobmi – niektorí formálne, mnohí neformálne. Úroveň zapojenia sa však výrazne líši v závislosti od miestnej podpory a príležitostí.

1

Formálna politická participácia

Hlasovanie a politická angažovanosť sú vo vidieckych oblastiach zvyčajne nižšie. Mnohí mladí ľudia z vidieka sa cítia politikmi ignorovaní, čo ich odrádza od angažovania sa.

2

Mládežnícke rady a poradné orgány

Tam, kde existujú mládežnícke rady, pomáhajú spájať mladých ľudí s miestnymi samosprávami. Bez nich sa participácia často presúva do neformálnej roviny.

3

Neformálne a komunitné zapojenie

Mladí ľudia z vidieka sú často najaktívnejší prostredníctvom dobrovoľníctva, organizovania miestnych podujatí alebo zakladania komunitných iniciatív – aj keď nie sú oficiálne uznávané.

4

Digitálna participácia

Sociálne médiá a online nástroje pomáhajú mládeži vo vidieckych oblastiach zostať aktívnou a dať o sebe vedieť – aj z odľahlých oblastí.

Mnohí mladí ľudia z vidieka sa hlboko zaujímajú o svoje komunity, ale majú pocit, že ich úsilie zostáva nepovšimnuté. V miestach, kde majú podporu – napríklad v priestoroch pre mládež alebo vďaka otvoreným vodcom – sa participácia zvyšuje. Bez nej záujem slabne.

Mladí ľudia na vidieku sú aktívni, ale pre rozhodovateľov často neviditeľní. S lepšou podporou a štruktúrami majú obrovský potenciál formovať miestne komunity.

Mládežnícke štruktúry

Ako môžu mladí ľudia z vidieka zosilniť svoj hlas?

Aby mohli mladí ľudia skutočne ovplyvňovať rozhodovanie, potrebujú organizované spôsoby, ako vyjadriť svoje názory. V vidieckych oblastiach pomáhajú štruktúry ako mládežnícke rady, siete a organizácie zosilňovať hlasy mládeže a zabezpečujú, že mladí ľudia sú nielen vypočutí, ale aj skutočne zapojení. Pozrime sa, ako tieto štruktúry fungujú, aký majú vplyv a prečo sú dôležité.

Miestne rady a fóra mladých – hlas v dedine

Na miestnej úrovni sú mestské rady mládeže alebo fóra mládeže často prvým spôsobom, ako sa mládež z vidieka môže formálne zapojiť do rozhodovacieho procesu. Tieto rady dávajú mladým ľuďom príležitosť diskutovať o miestnych otázkach a oficiálne zdieľať nápady alebo odporúčania s miestnymi orgánmi.

- V niektorých krajinách (najmä v severských a pobaltských štátoch) majú aj malé vidiecke komunity pravidelne **mládežnícke rady**. Tieto rady môžu mať výrazný vplyv, ak ich podporujú miestne samosprávy – niekedy dokonca disponujú rozpočtom a majú zaručené konzultácie pri témach týkajúcich sa mládeže (napr. verejná doprava či priestory pre mladých).
- V iných krajinách – najmä v častiach Španielska, východnej Európy alebo na Balkáne – takéto štruktúry buď neexistujú, alebo majú len obmedzený vplyv, čo necháva vidiecku mládež bez organizovaného hlasu.

Kľúčom k úspešným miestnym mládežníckym radám je podpora dospelých a miestnych samospráv. Keď mladí ľudia cítia, že ich názory sú vypočuté (napríklad keď majú miesto na zasadnutiach obecného zastupiteľstva), ich účasť získava skutočný význam. Bez tejto podpory mládežnícke rady často zanikajú, čo mladých odrádza od ďalšieho zapájania sa.

Národné rady mladých – Zastupovanie hlasov vidieka na celoštátnej úrovni

Takmer každá európska krajina má Národnú radu mládeže – platformu, kde sa stretávajú mládežnícke organizácie, aby presadzovali záujmy mládeže na národnej úrovni. Historicky však tieto rady často zastupovali skôr mládež z miest ako mládež z vidieka.

- Našťastie sa to mení. Niektoré národné rady mládeže teraz zahŕňajú mládežnícke organizácie z vidieka alebo majú vyhradené miesta pre zástupcov vidieka, čím pomáhajú zabezpečiť, aby národné politiky skutočne odrážali potreby a realitu mladých ľudí z vidieka.
- Keď je mládež z vidieka aktívne zastúpená, politiky sa stávajú citlivejšími, napríklad v podobe špeciálnych dopravných programov, programov na podporu podnikania na vidieku alebo prispôbených vzdelávacích príležitostí.

Mládežnícke parlamenty a zhromaždenia – Periodické platformy pre zapojenie

Okrem miestnych zastupiteľstiev a **mimovládnych organizácií** poskytujú **mládežnícke parlamenty** alebo zhromaždenia vidieckej mládeži príležitosť spoločne prispievať svojimi nápadiami. Hoci tieto podujatia nie sú trvalé, vytvárajú dôležité platformy, kde sa môžu zaznamenať názory mladých ľudí a zdieľať ich s rozhodovateľmi.

Organizácie a siete vidieckej mládeže – sila v počte

Špecifické mládežnícke organizácie zastupujúce záujmy vidieka sú kľúčové, pretože chápu a priamo presadzujú jedinečné potreby vidieckej mládeže:

- **Rural Youth Europe (RYE)** je zastrešujúca organizácia spájajúca vidiecke mládežnícke skupiny z 20 krajín, ktorá zastupuje približne 500 000 mladých ľudí. RYE poskytuje školenia, organizuje podujatia, vymieňa si osvedčené postupy a zabezpečuje, aby otázky vidieka zostali prioritou v európskej politike mládeže. Ich zapojenie bolo kľúčové pri prijatí cieľa EÚ č. 6 v oblasti mládeže („Posun vidieckej mládeže vpred“).
- **MIJARC Europe** (Medzinárodné katolícke hnutie vidieckej mládeže) sa zameriava na osobný rozvoj, sociálnu spravodlivosť a poľnohospodárstvo z náboženského hľadiska. MIJARC, ktoré je aktívne na miestnej úrovni (najmä vo Francúzsku, Belgicku a Portugalsku), často funguje ako miestna rada mládeže a pomáha pri vzdelávaní komunálnych lídrov. Ovplyvňuje tiež politické diskusie, napríklad o reformách poľnohospodárskej politiky EÚ.
- **Young Farmers' Associations like CEJA** (Európska rada mladých poľnohospodárov), sa silne zasadujú za mládež vo vidieckych oblastiach v poľnohospodárstve a riešia otázky ako prístup k pôde a podpora poľnohospodárskych podnikov. Hoci sú primárne ekonomické, zohrávajú významnú politickú úlohu tým, že zapájajú tvorcov politik do otázok rozvoja vidieka. Často spolupracujú s mládežníckymi organizáciami, ako je RYE, čím dávajú mladým poľnohospodárom silnejší kolektívny hlas.

Siet vzdelávacích a mládežníckych organizácií – budovanie zručností a vodcovských schopností

Iné siete, ako napríklad **hnutie 4H**, sú aktívne najmä v severských a východoeurópskych krajinách. Kluby 4H sa zameriavajú na budovanie praktických zručností, vodcovských schopností a občianskej angažovanosti, čím nepriamo podporujú participáciu mládeže vo vidieckych oblastiach tým, že posilňujú postavenie mladých ľudí na miestnej úrovni.

Ďalším príkladom je sieť **Europe Goes Local network**, ktorá profesionalizuje prácu s mládežou vo vidieckych obciach a zvyšuje efektívnosť miestnych mládežníckych štruktúr.

Vplyv vidieckych štruktúr mládeže:

Lokálne

Efektívne mládežnícke rady alebo aktívne mládežnícke organizácie môžu viesť k skutočným zmenám, ako sú nové mládežnícke centrá, miestne programy alebo lepšie verejné služby.

Národné

Zástupcovia mládeže z vidieka v národných mládežníckych radách zabezpečujú, aby národné politiky v oblasti mládeže zohľadňovali perspektívy vidieka, čo ovplyvňuje všetko od dopravy až po podporu

Na európskej úrovni

Organizácie mládeže vo vidieckych oblastiach úspešne zvýšili viditeľnosť a vplyv problematiky mládeže vo vidieckych oblastiach. Existencia cieľa EÚ č. 6 v oblasti mládeže a nedávne odporúčania Rady Európy týkajúce sa mládeže vo vidieckych oblastiach sú jasným výsledkom tejto advokácie.

Vidiecke mládežnícke štruktúry sú chrbtovou kosťou zmysluplnej participácie mládeže. Organizujú hlasy mladých ľudí, vytvárajú príležitosti na zapojenie a slúžia ako dôležité mosty medzi mládežou a rozhodovacími orgánmi. Napriek tomu čelia výzvam, ako sú obmedzené financie, nestabilné členstvo spôsobené odchodom mladých či nerovnomerná podpora zo strany samospráv. Na posilnenie participácie vidieckej mládeže tieto štruktúry potrebujú stabilnú finančnú podporu, školenia a právne zázemie. Silné a reprezentatívne mládežnícke štruktúry napokon umožňujú mladým aktívne formovať svoje komunity, presadzovať svoje potreby a zabezpečiť, aby ich hlas mal váhu na každej úrovni rozhodovania.

Prečo je pre vidiecku mládež ťažké participovať?

Mladí ľudia vo vidieckych oblastiach v celej Európe čelia mnohým prekážkam, ktoré im bránia v tom, aby boli vypočutí a zapojení. Tieto výzvy sú vzájomne prepojené a ovplyvňujú prístup, zač

1

Prístup a infraštruktúra

- Zlá dopravná dostupnosť a internet izolujú mládež.
- Nedostatok priestorov pre mládež, obmedzené vzdelávanie alebo služby sťažujú zapájanie sa.
- Nedostatok miestnych príležitostí spôsobuje, že mnohí odchádzajú.

2

Geografická izolácia

- Rozhodnutia sa prijímajú ďaleko, čo spôsobuje, že sa mládež cíti neviditeľná.
- Malý počet obyvateľov a odchod obyvateľstva oslabujú mládežnícke skupiny.
- Menšiny alebo marginalizovaná mládež sa často cítia neisto alebo vylúčení.

3

Sociálne a kultúrne bariéry

- Dospelí môžu odmietať názory mladých ľudí ako „príliš detinské“.
- Moc často zostáva v rukách niekoľkých ľudí.
- Rodové normy, tlak rovesníkov a narušená dôvera odrádzajú od participácie.

4

Štrukturálne bariéry

- Len málo vidieckych oblastí má mládežnícke rady alebo systémy podpory.
- Mimovládne organizácie sa zameriavajú na mestá, čím zanedbávajú mládež vo vidieckych oblastiach.
- Zložitá byrokracia, nízke financovanie a centralizácia bránia miestnym iniciatívam.

5

Vnímanie a stereotypy

- Mladí ľudia z vidieka sú často podceňovaní alebo ignorovaní.
- Nízke očakávanie zo strany komunity znižujú ich motiváciu.
- Menšie možnosti rozvíjať vodcovské schopnosti ich stavajú do nevýhodnej pozície.

Čo brzdí rozvoj mládežníckych štruktúr?

Lokálne

- Nedostatok finančných prostriedkov, personálu a priestorov
- Ťažkopádna byrokracia
 - Podpora závisí od osobných kontaktov

Národné

- Dominuje mestský prístup
- Hlasy vidieka sú často ignorované
- Prekážky v cestovaní a prístupe pretrvávajú

Medzinárodné

- Náklady, jazyk a sebedôvera bránia prístupu.
- Podujatia pôsobia elitársky a odtrhnuté od reality.
- Marginalizovaná mládež z vidieka sa cíti vylúčená.

Lídri vidieckej mládeže pokračujú v úsilí, ale skutočná zmena si vyžaduje lepšie financovanie, začlenenie a podporu na všetkých úrovniach.

Čo bude ďalej s participáciou vidieckej mládeže?

Sirsie začleneni

- Lepší prístup k internetu a online platformám umožňuje mládeži z vidieka zapájať sa z domova.
- Sociálne médiá, elektronická účasť a digitálny aktivizmus zvyšujú viditeľnosť a vplyv.
- Stále je potrebné viac školení a infraštruktúry.

Digitálne nástroje

Aktivizmus na miestnej úrovni

- Mladí ľudia z vidieka vedú hnutia za ochranu klímy, kultúry a proti úbytku obyvateľstva.
- Protesty sa menia na politické návrhy a vedúce pozície.
- Mladí ľudia vytvárajú aliancie s mimovládnyimi organizáciami a miestnymi lídrami.

- Mladí ľudia z vidieka sú teraz súčasťou európskych mládežníckych platforiem a politických fór.
- Podieľajú sa na tvorbe programov v oblasti udržateľnosti, vzdelávania a rozvoja vidieka.

- EÚ a národné politiky čoraz viac uprednostňujú mládež vo vidieckych oblastiach.
- Rozširujú sa mládežnícke rady, dialógy a ciele financovanie.
- „Zabezpečenie mládeže“ a decentralizácia podporujú miestne vedenie.

Zmena myslenia

- Mladí ľudia na vidieku sú aktívnejší a sú vnímaní ako lídri komunity.
- Práca na diaľku a trendy po COVID-19 zvyšujú atraktivnosť života na vidieku.
- Medzigeneračný rešpekt a miestne zapojenie sa zvyšujú.

**Silnejšia
institucionálna
podpora**

Výhľad do budúcnosti:

Vďaka rastúcim nástrojom, uznaniu a sebavedomiu sa mládež z vidieka stáva kľúčovým hráčom pri formovaní svojej budúcnosti a komunít. V ďalšej kapitole preskúmame, ako existujúce štruktúry mládeže z vidieka už využívajú tieto príležitosti, a predstavíme skutočné príklady úspechu v zapájaní mládeže z vidieka.

Odporúčania pre zmenu

Ako môžeme zlepšiť participáciu mládeže vo vidieckych oblastiach?

Jasne sme počuli hlasy mládeže z vidieka: chcú byť vypočutí, rešpektovaní a zapojení do rozhodnutí, ktoré formujú ich budúcnosť. Na základe postrehov mladých ľudí z celej Európy tu uvádzame konkrétne odporúčania pre rôzne zainteresované strany – tvorcov politik, miestne orgány, mládežnícke organizácie a inštitúcie EÚ – s cieľom podporiť participáciu mládeže z vidieka na rozhodovacom procese.

Odporúčania pre tvorcov politik (národné a regionálne vlády)

Vytvoriť stratégie pre vidiecku mládež:

- Vypracovať konkrétne stratégie alebo zahrnúť kapitolu o vidieckych oblastiach do národných politik pre mládež.
- Stanoviť jasné ciele pre lepšie služby, zastúpenie a príležitosti pre mládež.
- Zriadiť zhromaždenia mládeže vo vidieckych oblastiach alebo pravidelné konzultácie s mládežou s cieľom zabezpečiť jej neustálu účasť.
- V plnej miere implementovať odporúčanie Rady Európy týkajúce sa mládeže vo vidieckych oblastiach.

Investujte do infraštruktúry a konektivity:

- Zabezpečiť spoľahlivé širokopásmové pripojenie k internetu vo všetkých vidieckych komunitách.
- Zlepšiť možnosti verejnej dopravy špeciálne pre mladých ľudí, napríklad večerné autobusy alebo komunitné kyvadlové autobusy, aby sa mládež mohla aktívne zúčastňovať na stretnutiach a aktivitách.

Inštitucionalizovať hlasy mládeže:

- Zriadiť povinné miestne rady mládeže s jasnou poradenskou úlohou.
- Zapojiť zástupcov mládeže z vidieka do rozhodovacích orgánov (napr. ministerstvá poľnohospodárstva, výbory pre rozvoj vidieka).

Podpora služieb pre mládež vo vidieckych oblastiach:

- Investovať do pracovníkov s mládežou vo vidieckych oblastiach a mobilných služieb pre mládež s cieľom podporiť ich participáciu.
 - Rozšíriť služby v oblasti duševného zdravia a poradenstva, prípadne prostredníctvom telemedicíny.
- Politiky pre mládež „vhodné pre vidiecke oblasti“ a politiky pre vidiecke oblasti „vhodné pre mládež“:
- Zabezpečiť, aby všetky iniciatívy pre mládež výslovne oslovovali mládež vo vidieckych oblastiach (osobitné osvetové aktivity, vyhradené miesta atď.).

Podporovať mládež, aby zostala alebo sa vrátila:

- Ponúkať štipendiá, štartovacie granty alebo centrá pre prácu na diaľku pre mládež z vidieka, aby zostala alebo sa vrátila.
- Zlepšiť možnosti vzdelávania na vidieku (satelitné kampusy, dištančné vzdelávanie), aby sa znížila migrácia.

Odporúčania pre miestne orgány (obce a miestne zastupiteľstvá)

Zriadiť a posilniť miestne rady mládeže:

- Zriadte mládežnícke rady, poskytnite im priestory na stretnutia a pridajte im miestneho zástupcu miestnej rady.
- Berte názory mládežníckej rady vážne – reagujte na ne a vysvetľujte svoje rozhodnutia, aby ste udržali záujem mládeže.

Zapojte mládež do plánovania komunity:

- Pravidelne zapájajte mladých ľudí do plánovacích procesov (komunitné plány, projekty infraštruktúry).
- Zavádzajte participatívne rozpočtovanie, ktoré umožňuje mladým ľuďom rozhodovať o tom, ako sa časť miestnych finančných prostriedkov použije.

Zlepšiť komunikáciu a osvetu:

- Využívajte kanály, ktoré sú obľúbené medzi mládežou, ako sú sociálne médiá, skupiny na WhatsApp alebo školské spravodajstvá.
- Verejne oslavujte úspechy mládeže, aby ste budovali hrdosť komunity.

Podporujte priestory a aktivity určené pre mládež:

- Poskytovať a vybaviť miestne centrá alebo priestory pre mládež.
- Podporovať podujatia organizované mládežou, aj prostredníctvom jednoduchých foriem podpory, ako je poskytnutie priestorov alebo vybavenia.

Podporovať medzigeneračný dialóg:

- Uľahčujte rozhovory alebo mentorské programy medzi mládežou a staršími ľuďmi, odstraňujte kultúrne bariéry a podporujte vzájomný rešpekt.

Využite možnosti externého financovania:

- Prihláste sa do iniciatív ako European Youth Village alebo Erasmus+ výmenné pobyty, aby ste podporili angažovanosť miestnej mládeže.

Odporúčania pre mládežnícke organizácie a siete

Prioritize rural inclusion:

- Regularly hold events in rural areas or establish rural ambassadors.
- Offer targeted advocacy training for rural youth.

Network and support rural youth groups:

- Partner with rural youth clubs, offering mentorship and resources.
- Create platforms (online forums, webinars) where rural youth across countries can exchange ideas.

Advocate explicitly for rural youth:

- Push governments and EU institutions to prioritize rural youth participation.
- Track progress on Youth Goal #6 (Rural Youth Forward) and hold decision-makers accountable.

Empower rural youth leaders:

- Proactively train and elevate rural youth into leadership roles.
- Establish mentorship schemes pairing experienced activists with rural newcomers.

Collaborate with other sectors:

- Build alliances with rural development organizations, farming unions, and others to amplify rural youth voices.

Odporúčania pre inštitúcie Európskej únie

Mainstreamová mládež z vidieka v iniciatívach EÚ:

- Vytvoriť v rámci programov ako Erasmus+ alebo Európsky zbor solidarity osobitné výzvy na predkladanie žiadostí o financovanie určené špeciálne pre projekty zamerané na participáciu mládeže vo vidieckych oblastiach.
- Organizovať podujatia v rámci Dialógu EÚ s mládežou vo vidieckych regiónoch, aby sa zabezpečilo priame

Využite vidiecky pakt a dlhodobú víziu:

- Zahrnúť jasné záväzky týkajúce sa mládeže vo vidieckych oblastiach do opatrení Paktu EÚ pre vidiecke oblasti (napr. zriadiť 100 nových miestnych rád mládeže).
- Monitorovať ukazovatele týkajúce sa mládeže vo vidieckych oblastiach v akčnom pláne pre vidiecke oblasti.

Podporovať politiku a synergie v oblasti financovania:

- Podporovať spájanie fondov na rozvoj vidieka a mládežníckej politiky s cieľom podporovať iniciatívy mládeže vo vidieckych oblastiach.
- Poskytovať praktické usmernenia o tom, ako efektívne kombinovať rôzne zdroje financovania EÚ.

Podpora budovania vedomostí a kapacít:

- Vytvoriť vzdelávacie moduly a online „nástrojovú sadu pre mládež vo vidieckych oblastiach“ obsahujúcu osvedčené postupy.
- Zriadiť komunitu praxe na úrovni EÚ zameranú na zapájanie mládeže vo vidieckych oblastiach.

Ocenenia a vyznamenania:

- Rozšíriť iniciatívu „Európska mládežnícka dedina“ po celej Európe a motivovať vidiecke komunity, aby vynikali v participácii mládeže.

Legislatívna a parlamentná podpora:

- Pravidelne preskúmať a obnovovať závery Rady, ktoré sa konkrétne zaoberajú participáciou mládeže vo vidieckych oblastiach.
- Podporovať Európsky parlament, aby vytvoril pracovnú skupinu zameranú na otázky mládeže vo vidieckych oblastiach.

Závery

Vidiecka mládež v celej Európe prejavuje silnú **motiváciu aktívne sa podieľať na rozvoji svojich komunít**. Ich vplyv však naďalej obmedzujú praktické prekážky – nedostatočná dopravná infraštruktúra, slabé internetové pripojenie, geografická izolácia a dlhodobé inštitucionálne zanedbávanie. Nižšia miera participácie preto odráža tieto systémové bariéry, nie absenciu záujmu.

Tam, kde existuje podpora, mladí ľudia z vidieka prosperujú. Iniciatívy ako European Youth Village (Rumunsko), skupiny LEADER (Fínsko) a rakúska Landjugend ukazujú, že s dostatočnými zdrojmi a možnosťou zapojiť sa do rozhodovania sa mládež z vidieka **dobrovoľne angažuje, realizuje kreatívne projekty a ponúka cenné politické postrehy**. Neustále žiadajú, aby ich hlas bol vypočutý v otázkach vzdelávania, zamestnanosti a infraštruktúry, a zdôrazňujú:

Máme rovnaké sny ako mládež z miest, len menej príležitostí ich vyjadriť.

Postupne sa objavujú pozitívne trendy. Zlepšujúce sa digitálne prepojenie, európske rámce ako Youth Strategy a Rural Pact, ako aj miestne iniciatívy zamerané na klimatické zmeny a demografické výzvy, rozširujú možnosti pre zapojenie mládeže do verejného života. Napriek tomu pretrvávajú výrazné rozdiely medzi mestskými a vidieckymi regiónmi, nedostatočná finančná stabilita a slabá inštitucionálna podpora, **ktoré je nevyhnutné systematicky riešiť, aby bola participácia mládeže udržateľná**.

Význam tejto témy je zásadný: posilnená vidiecka mládež môže prispieť k **prekonávaniu regionálnych rozdielov, oživeniu demokratických procesov a posilneniu sociálnej súdržnosti**. Na dosiahnutie tohto cieľa je potrebné koordinované úsilie – strategické investície do infraštruktúry, inštitucionalizácia mládežníckych rád, podpora iniciatív vedených mladými ľuďmi a využívanie digitálnych technológií na podporu ich zapojenia.

Vízia vidieckej mládeže je jednoznačná: byť uznaná ako **rovnocenný partner a spolutvorca budúcnosti Európy**. **Posilnením osvedčených postupov a odstránením pretrvávajúcich bariér môže Európa posunúť vidiecku mládež z periferie do centra rozhodovacích procesov** – a tým vytvorí odolné, inkluzívne a dynamické vidiecke komunity, v ktorých majú mladí ľudia skutočný hlas.

***Podakovanie:** Tento projekt bol financovaný Európskou úniou prostredníctvom agentúry EACEA na základe grantovej zmluvy č. 101185214.*

***Právne upozornenie:** Názory a stanoviská vyjadrené v tomto dokumente sú však výlučne názormi autora (autorov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej únie alebo Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Európska únia ani EACEA nemôžu byť za ne zodpovedné.*

Dokument je založený na skutočnostiach a trendoch participácie mládeže vo vidieckych oblastiach na rozhodovacom procese.

© Rural Youth Europe and Asociația pentru Dezvoltare Activă, Máj 2025.

Author: Jakub Dvorský, Monika Slaninová, Victor Catalin Toma

Design: Sara Álvarez Gómez

Editor: Anja Fortuna

Copyright © Rural Youth Europe, Asociația pentru Dezvoltare Activă and Vidiecky Parlament Mladých na Slovensku.

Reprodukcia obsahu tohto materiálu je povolená s uvedením zdroja.

Jún 2025

Co-funded by
the European Union